

FERIȚI-VĂ SĂ AVEȚI DREPTATE PEA REPEDE,
PRA DEVERME - CA SĂ AVEȚI LA CE VISA.
NICHITA STĂNESCU

PUBLICAȚIE LUNARĂ DE CULTURĂ,
APARE LA TÂRGU-MUREȘ, SUB EGIDA ONORIFICĂ
A FILIALEI LOCALE
A UNIUNII SCRITORILOR DIN ROMÂNIA
EDITOR: PPA GIURGEA ADRIAN-ARMAND - EDITURA LITART

ISSN: 2067 - 5240
SE DISTRIBUIE GRATUIT
IANUARIE 2017 | ANUL VIII | NR. 1 (82)

LitArt

Artistul nu trebuie să se comporte ca un lăutar

Robert Bălan a studiat actoria, este regizor, performer, jurnalist cultural. Este probabil singurul regizor din România (de sex masculin) care a montat textul *Monoloagele Vaginului*, în cadrul unei campanii împotriva violenței domestice.

PAG. 5

Evanescences *Bring Me To Life* Călin CRĂCIUN

CREAȚIA ARTISTICĂ AUTENTICĂ ESTE, DUPĂ CUM REIESE DIN ACEST VIDEOCLIP, RESPONSABILĂ DE SALVAREA OMULUI DIN CAPTIVITATEA AUTOSUFICIENTEI, DIN ÎNTUNERICUL IGNORANȚEI SAU DE UCIGĂTOAREA FUGĂ DE SINE
PAG. 3

Bătăliile canonice

Julian BOLDEA

MUTAȚIILE POSTDECEMBRISTE SE TRADUC MAI ALES ÎN NUANȚAREA LOCULUI, A POZIȚIEI UNOR SCRITORI ÎN IERARHIA CULTURII ȘI LITERATURII ROMÂNE, PRIN VALORIFICAREA, ÎNTRE ALTELE, A CRITERIILOR EST-ETICE DE RECEPTARE CRITICĂ.
PAG. 3

Maratonul de lectură a revenit la Târgu-Mureș cu ocazia Zilei Culturii Naționale, 15 ianuarie 2017, și promite că în 2018 săptămâna 15-22 ianuarie va fi dedicată manifestărilor culturale

pag. 12

Evanescences – Bring Me To Life

Călin CRĂCIUN

De când s-a lansat, prin 2002, și până în prezent piesa *Bring Me To Life* a trupei *Evanescences* este considerată una dintre cele mai inspirate piese rock și, cu siguranță, va rămâne pe mai departe. Nu miră că este și în prezent des ascultată, iar varianta ei video este încă destul de des vizionată pe canalele muzicale. Are deci rezervat un loc privilegiat în istoria rockului, chiar dacă nu s-ar putea spune că își revendică pedigree-ul strict din acest gen. Sunt identificabile în cadrul său elemente provenite din alte genuri, astfel că încadrarea cea mai potrivită ar fi în generalitatea cunoscută cu denumirea *nu metal*. Și dacă vrem să despăim firul în patru, va trebui imediat să recunoaștem notele specifice unor subgenuri ca *gothic metal* și *rap rock*. Dincolo de aceste încadrări tehnice, aici mă interesează videoclipul ca întreg. Iar despre acesta pot spune fără teama de a greși fundamental că are o mare valoare artistică, dată bineînțeles de muzica excelentă și de interpretarea pe măsură, dar nu mai puțin de suportul vizual, de regia cât se poate de inspirată.

Versurile îi aparțin solistei Amy Lee, vorbind despre nevoia de a depăși eșecul unei

relații erotice. Ea declara public faptul că piesa i-a fost inspirată de momentul în care un cvasinecunoscut i-a citit în ochi nefericirea pe care se străduia de mult timp s-o ascundă. Vine deci din tensiunea iscată între impulsul de a păstra aparențele normalității în viața intimă și cel de a se elibera de trauma eșecului. Conformismul față de cutumele sociale referitoare la viața de cuplu, teama de a recunoaște ratarea, sentimentul vinovăției și tot restul de cauzalități psihologice care o țineau captivă într-o relație traumatizantă i-au fost copleșite de o întrebare pe cât de simplă, pe atât de revelatoare, venită subit, din partea cuiva care avea știința de a-i vedea în suflet: „Ești fericită?”. Textul vorbește despre nevoia unei întâlniri esențiale, care să-i pătrundă cu clarviziune sufletul și să-i dea luciditatea de-a-și înțelege resorturile nefericirii și forța de-a o depăși. *Bring Me To Life* e invocarea sau căutarea unei asemenea întâlniri. Nu miră că unii au și speculat în sens religios

semnificațiile cântecului și au tras în mod abuziv concluzia că e vorba aici de o rugăciune adresată Mântuitorului. Intențiile artistice ale lui Amy Lee nu vizau ideea de rugăciune pioasă adresată divinului, ele rămânând la căutarea pe băjbăite a unui suflet pereche și scormonind prin propriul psihic după surse de reechilibrare.

Totuși, eroarea interpretării în cheie religioasă a piesei are și o scuză, dată de accentele ei expresioniste. Expresionismul presupune concentrarea intensă asupra stărilor de spirit, până în măsura în care realitatea este percepută aproape exclusiv prin filtrul stărilor respective. E deci un stil profund psihologizat și cât se poate de deschis față de ideea de transcendent. Am putea spune că astfel de note sunt inerente atâta timp cât este prezent *gothic metal*-ul, cu predispoziția lui spre visare, introspecție, explorare a reveriilor și spre confruntare cu spaimetele și fobiile. Poate tocmai de aceea, la nivel vizual, este mult accentuat caracterul expresionist al piesei, mergând, cum vom vedea în cele ce urmează, până la realizarea unei punți de legătură subtile cu cel considerat, mai ales prin celebrul tablou *Țipătul*, precursorul expresionismului, și anume Edvard Munch.

Partea video a piesei are un scenariu în care sunt folosite motive specifice romantismului, ca noaptea, visul sau transa. În deschidere apare imaginea de sus a orașului, ca și când un duh zboară peste acoperișurile blocurilor și printre zgârie-nori, ajungând în camera în care doarme artista, urmând prezentarea visului acesteia. E vorba de impresia prăbușirii continue și, în contrast, de cățărarea somnambulică, pe pereții și pervazele blocului, spre „ceva” care o cheamă la înălțimea ultimului etaj. De o parte e lumea reală, reprezentată de bloc, de oamenii din apartamente, care își petrec seara în diverse feluri, de zgomotele mașinilor, sirenelor poliției și al vântului. De alta, e vorba de cea ireală, a visului sau a transei, în care artista se cațără căutând ceva ce ar putea să o trezească la viață. Simbolistica urcării este, bineînțeles, legată de idei ca spirit superior, eliberare și lumea de dincolo, pe când căderea face referire la moarte, la spirit inferior și la captivitate în materie. Personajul feminin e deci la limita dintre cele două lumi. Semnificativă e și inserarea imaginii carnavalescului, o comedie umană modernă din care se distinge o mască zâmbitoare aflată tot la limita dintre „interior” și „exterior”, mască în spatele căreia e un chip

desfigurat de fard și de plâns – chipul artistei înseși.

Urcarea e spre cel care poate să vadă, cum spun versurile, prin ochii ei ca prin porțile deschise, poate să vadă ce are în inimă și să o readucă la viață. Erotismul acestei piese are, după cum se vede, mai multe sensuri. La suprafață e vorba de căutarea unui *el* pentru o relație în care să nu se simtă captivă, ci eliberată. Dar la un nivel mai profund se relevă, de fapt, că artista urcă spre camera antifonată în care cântă trupa, din care doar ea aude muzica, similar unui mesaj transcendent. Arta însăși e cea care îi pătrunde tainele sufletului și o readuce la viață. Creația artistică autentică este, după cum reiese din acest videoclip, responsabilă de salvarea omului din captivitatea autosuficienței, din întunericul ignoranței sau de ucigătoarea fugă de sine. Dar accesul la artă ține de capriciile incontroleabile ale unei stări de grație, a revelației care nu poate fi „ținută în mână” decât trecător, din ea rămânând doar țipătul plin de uimire, de spaimă în fața a ceva încă neprins în limbaj, dar și de bucurie a descoperirii și, iremediabil, de regret al dispariției.

Iulian BOLDEA

Chiar dacă e un aspect dificil de estimat, de explorat sau de tranșat, valoarea stă, cum s-a spus deja de nenumărate ori, într-un dialog fecund și intermitent cu publicul și cu epoca. O discuție despre valoare nu poate exclude ideea de canon estetic, presupunând înscrierea operei într-un orizont axiologic ce nu poate fi validat decât din perspectiva presupunerii unor limite, ierarhii sau legitimări din perspectiva teoriei și practicii receptării. Canonul este, în fond, o corporalizare a valorii estetice, legitimitate prin uz didactic și prin filtrare în retortele criticii profesionale. Canonul are rolul, cum observa cândva Gheorghe Crăciun, de a fi un „instrument de gândire și de lucru pentru orice operație de evaluare a unui câmp problematic dat – în cazul de față, prezentul câmpului nostru literar, dar și trecutul acestui câmp adus în prezent. În același timp, conceptul de canon urmărește să cuantifice – estetic și istoric (și nu doar estetic, cum mai cred unii critici depășiți de situație!) – la un mod mai «realist» (în sensul de mai adecvat normelor epistemologice ale zilei) și mai pragmatic, valoarea și importanța fenomenelor cu care se confruntă».

Avaturile canonului literar nu au fost lipsite de răsturnări, de schimbări radicale, de contestări și negări uneori vehemente, prin care se încearcă impunerea unor valori noi, în detrimentul altora, anacronice, într-un sistem estetic ce se dovedește permeabil la schimbare, favorizând din plin mutațiile, metamorfozele, glisările ierarhice sau infiltrările fără de care un sistem prin definiție pluralist cum este cel literar ar fi de neînțeles. Canonul are, așadar, la un moment dat, tendința de a se consolida, prin coeziunea receptivă a criticii și a publicului și de a se transforma în valoare monolitică, neaservită, autonomă, ferită, ca să spunem așa, de intemperiiile

„revizuirilor” nejustificate, sau a recuperărilor grăbite, despre care s-a făcut atât de mult caz după 1989. Ideea de valoare nu are cum să fie una atemporală, supra-categorială; aceasta deoarece valoarea estetică suferă, o spunea demult Lovinescu, mutații, metamorfoze, datorită schimbărilor de accent în contextul istoric și mental. Cu alte cuvinte, canonul, ca încorporare categorială a valorii estetice, trebuie perceput prin intermediul unei grile asociative în care să se regăsească și dimensiunea diacronică, a configurărilor temporale, dar și perspectiva sincronă, a formelor literare. Iată de ce este cu totul evidentă importanța și necesitatea unei teorii a formelor literare, aptă să valideze, cu pregnanță și obiectivitate, metamorfozele modelelor, tipurilor și categoriilor literaturii, cartografiind, în același timp, geografia complexă a imaginărilor literare, fapt subliniat de teoreticianul literar clujean Ion Vlad: „Teoria formelor/teoria literaturii nu-și îndepărtează alte categorii, dar autorul acestor pagini crede de multă vreme că explicarea, examinarea și cercetarea într-un excurs riguros și totodată nuanțat sunt posibile numai din unghiul înțelegerii concertate și exacte a categoriilor interne ale formelor. De altminteri, devenirea (evoluția) formelor realizează una dintre cele mai spectaculoase reprezentări ale istoriei reale a literaturii. Marea aventură istorică a formelor e, de fapt, itinerarul extraordinar parcurs în timp, prin metamorfoze, prin numeroase mutații, și prin aleatorii treceri ale formelor. Epocile și mentalitatea lor, istoria receptării, a alegerii sau contestării formelor apar ca un dramatic happening jucat pe scena a ceea ce poate fi o altă istorie a literaturii”. Valoarea estetică a operei literare, legitimată de adevărul său intrinsec, dar și de criteriile și principiile receptării critice, este dificil de înțeles fără asumarea conceptului de intertextualitate: literatura este, de fapt, rezultatul unei rețele de bifurcări, între-pătrunderi, glisări și reveniri, în care imagini arhetipale trec prin mutații simbolice, figuri generice se radicalizează sau își modifică fizionomia, textualitatea și metatextualitatea alternează

într-un joc imprezibil al modalităților ficționale, al măștilor și rolurilor literarității.

În fapt, bătăliile canonice sunt confruntări necesare, inevitabile care conduc la mutații, schimbări, nuanțări ale paradigmatelor axiologice, sunt bătălii ce provoacă instaurarea unor noi ierarhii (Lovinescu, în interbelic, milita pentru schimbarea ierarhiilor în virtutea criteriului suveran al autonomiei esteticului, spre deosebire de Iorga, adept al unor criterii din zona socialului, etnicului sau eticului, așadar din afara sferei imanenței operei). E evident că nu ierarhia face valoarea în literatură, dar o confirmă, o validează, îi conferă stabilitate și legitimitate. Iar criteriul fundamental este (trebuie să fie), de la Maiorescu cel estetic, cu nuanțări ce provin din sfera diacroniei. Iar instanțele care stabilesc valoarea și ierarhiile literare sunt (spun deja un truism), impuse de instituția receptării critice autorizate, confirmate de sedimentările temporalității. Succesul (de public) nu determină în chip necesar valoarea sau o mai bună plasare a operei în ierarhia valorică. Coincidența dintre succes și valoare este, adesea, una cu caracter mai degrabă de excepție (fericită, desigur).

Mutațiile postdecembriste se traduc mai ales în nuanțarea locului, a poziției unor scriitori în ierarhia culturii și literaturii române, prin valorificarea, între altele, a criteriilor est-etice de receptare critică. Postmodernismul are, cum se știe, un aspect paradoxal, contradictoriu. Pe de o parte, e refractar oricărui canon, oricărei intenții de ierarhizare, de uniformizare a esteticului, preferând aderența la o perspectivă relativistă, multiculturalistă și centrifugă. Pe de altă parte, se face simțită nevoia unor valori recente de a fi incluse în zona canonicului. Se poate afirma că de la generația '80 încoace s-a produs, în literatura română, o schimbare netă de paradigmă literară, cu consecințe multiple în planul scriiturii. De la scriitura ingenuă, ce privea lumea cu detașare și fără o conștiință a propriei condiții, s-a trecut la o scriitură dialogică, plurală, implicată atât în reflectarea structurilor realului, cât și în articularea propriei identități.

Postmodernismul românesc e, așadar, pe o latură a sa, ironic și parodic, e fantezist și cinic, e subiectiv cu măsură și lipsit de prejudecăți, iar pe o altă latură e profund, autentic, atent nu la jocul combinatoriu al cuvintelor, ci la tragicul existențial, cu vocație etică și cu amploare ideatică. Singura prejudecată pe care și-o asumă scriitorii postmoderni e, vorba lui Ioan Groșan, realitatea. Literatura de acest tip reia tema autenticității, tinzând să devină o oglindă extrem de mobilă, „activă”, nu una inertă, a realității, oglindă ce se manifestă prin prezența unor scriitori de o deconcertantă diversitate și mobilitate, ce valorifică tipuri de discurs diferite, demitizează cu nonșalanță și-și trăiesc la modul parodic propria aventură textuală. O încercare de relativizare a acestor construcții canonice emfatice întreprinde Eugen Negrici. În *Iluziile literaturii române* este pusă în scenă o dezamorsare a „miturilor” care au alimentat, cu aura lor idealizantă, momente, figuri, orientări literare românești. Redimensionarea se produce prin judecăți drastice, necomplete, la adresa unor „mituri” inerte ale literaturii române („Spiritul critic a fost somat să se radicalizeze, să iasă de sub narcoză și să se situeze în sinceritate”). Literatura română, scrie Eugen Negrici, este și rezultatul unor mitizări, complexe, inhibiții, frustrări și angoase ce se regăsesc fie în ifosele protocronismului, în „răvna sincronizării cu orice preț”, fie în „tabuizarea patrimoniului literar”, în obsesia „vechimei” sau în canonizarea și supralicitarea unor scriitori cu statură mai degrabă modestă. Demontarea iluziilor literaturii române se produce prin alcătuirea unui fel de „repertoriu al energiilor pierdute, al situațiilor greșite, al erorilor generalizate, un ghid al prejudecăților literare contemporane, al obsesiilor, al falselor concepte, al clișeeilor, superstițiilor și viziunilor eronate ale istoriilor literare”. Necesare, fără îndoială, dezbaterile și confruntările canonice relevă acuitatea mecanismelor estetice ale unei culturi, care trebuie percepută în toată amploarea și complexitatea arhitecturii sale de suprafață și de adâncime.

Poezii de Susana IURIAN

Pașii...

Pâlpâie gândul, la ușă rămas,
caută drumul trecutului pas.

Mâinile - ntinse deschid o fereastră
în zarea tăcută, albastră.

Spre ea zboară păsări născute în gând.
La zborul lor stele uitate se sting.

Cuvântul refuză limbajul știut.
În palme cad lacrimi de dor nevăzut.

Ploaia și vântul aleargă-mpreună.
În prag, așteptări nechemate se-adună.

Pașii-n cărare, deodat-au tăcut,
doar vântul ascultă ecoul lor mut.

De ce-mi pleacă gândul în urmă, acum?
Ce-aștept nemișcată la poartă, în drum?

Mă-ntreb, cei plecați demult dintre noi
sub ce chip veni-vor cândva înapoi?

Cine ești tu?

Cine ești tu?, mă-ntreabă
din zare răsărind
stejari loviți de fulger
cu rana sângerând.

Cine ești tu?, mă-ntreabă
pierdută-n cer o stea,
ce-și picura lumina
peste-ntristarea mea.

Cine ești tu?, mă-ntreabă
fecioarele din ploi
și vântul ce-și destramă
singuratarea-n noi.

*

Cine sunt eu?-o șoptă
ce se aude blând,
silaba descantată
din versul meu plâpând;
un pas pierdut în lume
pe-un țarm necunoscut,
un vis ce-și regăsește
lumina de-nceput

Așteptări

A-ncărunțit tâmplele vântului
ploaia monotonă și rece.
O voce străină ne cheamă,
un viscol de dor ne petrece.
Zâmbetul lacrimii mute
dă nume tăcerii din noi.
E-atât de bătrână secunda,
că stăm neclintiți amândoi.
Așteptări de zăpezi ne-nfioară
și cad în câmpia de vise.

Lumini de colinde coboară
și-atârnă la porțile-nchise.
Un dor fără nume rănește
lumina din ochii flămânzi.
Refuz să accept amăgirea,
în care tăcerea-mi cuprinzi
Ascult iar bătăile nopții
căzând monoton, ne-ncetat.
Atârnă lucind peste lume
colindul din basmul uitat.

Spre țarmul neștiut

Prezentul e doar umbra care trece
prin toate ale noastre câte sunt.
De umerii trecutului cărunț
speranțele atârnă-ndoliate.

În ochiul toamnei dilatat de vânt,
 greu de atâta farmec și culoare,
refugiați suntem sub jurământ,
să retrăim trecutul ce ne doare.

Toamna revarsă nostalgii în noi,
ne cuibărim în ea tot mai tăcuți.
Sub crucile de ceață și de ploi
ascundem noaptea îngerii căzuți.

Glasul bucuriei nevăzute
îl mai repetă doar ecou-n gând.
Trec clipele-așteptărilor rânite
cu aripile frânte, tremurând.

Prezentul e doar umbra care trece
prin toate ale noastre câte sunt,
zbor nesperat, însângerat și rece,
ducându-ne spre țarmul neștiut

Decembrie e altfel

După luni și săptămâni de ploi,
deschide cerul ochiul către noi.
Deși la fel bat orele în gând,
decembrie-i mai altfel ca oricând.

Tăcerea pune mângâieri cu spini
pe brațele copacilor bătrâni

Păsări și-au uitat pe ei oftatul,
când au decis să părăsească satul.

Totul parcă stă în așteptare.
Zăpezi se-anunță dincolo de zare.

În casă îngerii-n icoane tac.
E peste tot miros de cozonac.

Eu am început un vechi colind
cu cei trei crai spre Bethleem mergând.

Liniștea a început să doară,
nimic nu-i cum era odinioară.

Doar mama dusă dincolo de cer,
mai cântă iar cu mine: Leri-i, leri...

Sărutul îngerului

Noaptea-n vis,
Un înger a venit.
Sărutul lui pe frunte
a-nflorit
bătrânul trandafir.
În cameră,
când m-am trezit, era
pulbere de stele
și ningea mereu
cu raze de lumină
peste poemul meu.

Plecase nevăzut,
dar prin perdea
o aripă plâpândă tremura.

Poate
se-ntoarce iar
măcar în vis
să-i daruiesc poemul
ce l-am scris.

Rătăcirii

Rătăcită,
O pasăre răni cu zborul ei
O pată de senin.

De zboruri mii
tot cerul este plin.

Cuvântul cu sonoritatea-i rece
rănește spațiul mut
pe unde trece.

Cuvinte fără număr,
adunate,
așteaptă-n gând
poemele visate.

Departa-n univers,
o stea
s-a rătăcit
de nepăsarea mea.

NU CRED CĂ ARTISTUL TREBUIE SĂ SE COMPORTE CA UN LĂUTAR, SĂ CÂNTE CE ÎI CERE ȚLA DE MARCĂ BANUL!

Interviu realizat de Emi Ostace cu regizorul Robert Bălan

Robert Bălan a studiat actoria, este regizor, performer, jurnalist cultural. Un *performance* al său ("sfârșit. work in progress") a primit premiul pentru regie în cadrul Bucharest Fringe 2013, fiind printre cele 15 spectacole selectate în competiția Festivalului Național de Teatru Independent. Este probabil singurul regizor din România (de sex masculin) care a montat textul *Monoloagele Vaginului*, în cadrul unei campanii împotriva violenței domestice. A mai colaborat cu Elena Vlădăreanu și în spectacole precum "Habemus bebe", "balan.unu" – spectacol de stand-up comedy, „Prințesele – Spion” – spectacol pentru copii. Cel mai proaspăt proiect al său este "O viață sigură" de Elena Vlădăreanu, spectacol care va avea premiera în data de 21 decembrie, la Sala Mică a Teatrului Național Târgu-Mureș.

Emi Ostace: "După diplomă regizor, după ocupație – jurnalist, legal – liber profesionist"... Asta spuneai despre tine în anul 2013 în *performance-ul sfârșit. work in progress*. Ce s-a schimbat între timp?

Robert Bălan: S-a schimbat că, după spectacolul ăla, m-am apucat din nou de teatru. Și, în toamna asta, nu m-am ocupat deloc cu jurnalismul. Probabil că o să revin și la jurnalism într-o formă sau alta. Mai ales că zona artistică, aceea care mă interesează în primul rând, a independenților, a experimentelor, a teatrului legat direct de probleme contemporane, e încă slab promovată. Chiar dacă a crescut foarte mult în ultimul timp. Uite, de exemplu, voi aici în Mureș, aveți nu știu câte teatre/trupe independente. Dar în perioada în care m-am aflat în oraș, despre existența acestor spectacole am aflat cu totul întâmplător și, de obicei, după ce fuseseră. E bine măcar că Naționalul e vizibil. Și am văzut că nu duce lipsă de public.

Citatul din spectacolul meu "sfârșit..." se încheia așa: "...legal – liber profesionist, adică un fel de șomer care nu primește ajutor de șomaj". Cam asta înseamnă "liber -profesionist" pentru mulți, mai ales pentru personalul din instituții publice care nu știu unde să te încadreze, că nu intră perfect în nici o schemă. Ești doar un fel de "pierde-vară" care le încurcă socotelile.

E. O.: Ai făcut în câțiva ani spec-

tacole diverse: de la *performance*, stand-up comedy, până la teatru pentru copii. Ce cauți atunci când faci teatru?

Robert Bălan: Subiecte care să mă intereseze, să mă afecteze în mod direct. Am făcut, pentru copii mici, un spectacol despre dispariția spațiilor verzi din oraș. Și nu are deloc un ton didactic. Subiectele *performance-urilor* cu/de mine au ca subiect viața mea "tumultoasă". Ați remarcat ghilimelele, da? E forma cea mai "adevărată" la care am ajuns la un moment dat: eu cu banalitățile mele, cu obiectele mele din casă aduse la fiecare reprezentare în încercarea de a fi cât mai autentic. Pentru că uneori teatrul mi se pare așa de fals. Și de aia prefer ca artificialul să fie la vedere. Prefer ca subiectele să fie spuse/expuse direct. Nu-mi plac parabolele, nu-mi place esteticul de dragul esteticului, nu-mi plac spectacolele "frumoase" care au cel mult impactul unui tablou. M-am uitat la el, e frumos, dar nu mă atinge cu nimic: e despre niște burghezi din secolul 19, dar care sunt îmbrăcați în costume contemporane și plasați în Coreea de Nord. Mai bine scriu un text nou.

Spectacolul meu ideal ar fi cam așa: are umor, oferă spectatorului o experiență și pune întrebări. Sper că spectacolul la care lucrez acum la Compania Liviu Rebreanu are câte ceva din toate astea. Dar mai vedem cum e cu idealul. Știți și voi că e greu de atins. (Și aici ar trebui să bag un emoticon zâmbăret.)

E. O.: Cum crezi că este primit teatrul contemporan în societatea noastră? Cum reacționează publicul la astfel de spectacole?

Robert Bălan: Există oameni care vin la teatru ca la operă (știu deja cum trebuie să arate spectacolul), există oameni care vor să fie surprinși. Există public și pentru "Take, Ianke și Cadâr" și pentru dramaturgi contemporani și pentru teatru social și pentru experimente. Important e ca și resursele să fie distribuite echitabil.

Eu nu cred că publicul trebuie alintat. Mai ales acum, când mai toată lumea așteaptă ca la teatru doar "să se simtă bine, să se deconecteze". Bine, acum dacă vii cu un *performance* radical în fața unora care au fost la teatru o singură dată în copilărie, s-ar putea ca ăștia să nu mai calce altă dată în vreo sală de spectacol. Și uneori, dacă nu vine nimeni la spectacol s-ar putea să fie doar pentru că e prost, nu pentru că publicul e atât de incult și nu înțelege cum vine treaba cu artel înalte. Dar nu cred că artistul trebuie să se comporte ca un lăutar, să cante ce îi cere ăla de marcă banul! Sau, poate, ar trebui să ia exemplu de la lăutar. Țla bun e un mare artist care se prinde repede cam ce are nevoie clientul. Și nu îi cîntă doar d-alea vesele, ci și cântece "de suflet" care îl fac pe client să plângă, să-și amintească de momente neplăcute din viață. Cât despre partea cealaltă, dacă vrei să faci doar "entertainment", poți să faci și fără să-i tratezi pe spectatori ca pe niște proști.

E.O.: Acum lucrezi la spectacolul "O viață sigură" de Elena Vlădăreanu la Teatrul Național Târgu-Mureș. Cum decurge colaborarea cu echipa?

Robert Bălan: Au fost momente la repetiții când subiectul dezbătut în text continua să fie dezbătut de actori la finalul scenei, așa că nu mai știam dacă replicile cu pricina apar în textul scris de Elena, dacă ei improvizează fiindcă nu-și aduc aminte textul sau dacă scena pe care o jucam s-a transformat în discuție despre viața lor personală. Datorită acestor momente am schimbat scena de final și acum doar cu textul în mână mai știu ce era inițial scris și care sunt

intervențiile lor. Le mulțumesc foarte mult actorilor Emilia Banciu, Loredana Dascălu, Claudiu Banciu și Andrei Chiran că au avut răbdare cu nesigurantele mele pe parcurs, scenografei Măriuca Ignat și restului echipei din teatru că nu mi-a pus deloc bețe-n roate, cum se mai întâmplă, ba dimpotrivă au făcut ca lucrurile să meargă de la sine.

E.O.: Poți să ne divulgi câte ceva despre ce se va întâmpla în acest spectacol?

Robert Bălan: "O viață sigură" este un text despre lumea big-brother în care trăim. Chiar dacă nu pare, piesa e aproape una de teatru documentar. Elena a făcut și prelucrat interviuri cu diverși oameni, a preluat opinii de pe forumuri și din spațiul public, a discutat cu părinți și educatori. Fiecare scenă pornește de la ceva care s-a întâmplat în realitate, de la părerile unor oameni cât se poate de reali, de la discuții online sau față în față, de la articole din presă. Cineva chiar și-a exprimat bucuria că are un buncăr sub blocul lui nou și "perfect", altul vrea bariere la intrare în casă, altul crede că poate să decidă pentru copii altora, mulți cred că ar trebui să ne supraveghem non-stop. Pentru binele nostru. Și culmea, când se mai trezește vreunul să spună că e ceva în neregulă cu obsesia asta a "siguranței", ori nu e luat în seamă ori se discreditează singur cu citate din Apocalipsă și referiri la viața în secolul 18.

Piesa conține referiri la multe din problemele legate de obsesia siguranței și protecției în raport cu viața privată/ viața domestică. E ok să filmez copilul non-stop la grădiniță? În felul ăsta am mai bine grijă de el, îi ofer o viață mai bună sau de fapt îl controlez tot timpul și nu-l las să-și dezvolte independența de care are nevoie? Mai multe sisteme de protecție ne fac mai fericiți sau mai anxioși? Care e punctul până la care pot să merg și e "normal" să mă protejiez și unde începem anormalul, sau chiar boala psihică?

Dar nu vă speriați, chiar dacă tema e așa "grea", spectacolul nu e deloc "dramatic". E și greu să fii foarte serios, atât timp cât părțile nu se ascultă una pe cealaltă și majoritatea opiniilor merg spre extreme.

Moto:
„Vin dintr-o legendă. Noi am crezut în ea. Deodată, devin adevăr. Acum, ei se confruntă cu propria legendă.” (Al. Cistelean)

„Bandit” în Munții Făgărașului

de Mihai SUCIU

Li se spunea bandiți și se acreditase ideea că chiar sunt. Hăituiți prin munți în zorii libertății aduse României gemânde sub șenilele tancurilor sovietice cotropitoare. Hăituitoarii erau, se-nțelege, eroi. Personaje pozitive, scoase și ele din under-ground-urile pestilențiale ale vieții, depășind în nimicnicie grotlele preistorice ale Neanderthal-ilor. Flăcăi cu ochi albaștri, în uniforme albastre ale trupelor de securitate, recrutați cei mai mulți din scursura orașelor și satelor.

„Bandiții” au luat, precum mai vechii haiduci, calea codrului; doar fratele-codru îi putea înțelege, tăinui și ocroti, o vreme, până aveau să aterizeze yankeii de peste Ocean. Nu s-au grăbit salvatorii.

Au îmbrăcat cămașa morții de tineri. Știau. Fără bravadă. Fără speranță în reușita cauzei, chiar dacă au mai fost sprijiniți și ajutați. Pentru cei mulți, cămașa era mai aproape de trup. Dar era „ultima soluție”, ca să cităm un alt nemernic, impulsul bărbătesc al disperării, cea din urmă miză la ruleta speranței, care moare ultima. A decedat deodată cu cei mai mulți dintre adevărații eroi în cauză. O mână de oameni să țină în frâu o armată, fie și o oră, darmită opt ani de rezistență! Un an să tot vină divizii, și dinspre Zărnești, și dinspre Brașov sau Făgăraș. Tu să ieși din încercuire. Ba, să mai ai și umor, să le lași mesaje nevrednicilor. Au fost și situații în care frați buni se aflau în tabere diferite, opuse.

La fel de mare, acum, pericolul de a inversa personajele pe tabla de șah a istoriei: piesele albe să devină negre, negrele - albe. Trădarea a funcționat și printre luptătorii anticomuniști, sus, în munți. Așa cum nici omenia nu s-a estompat de tot în rândul „vânătorului” mancurtizat din vale.

Fapt pentru care, apelăm la memoria vie. „Moșului” Ion Gavrilă i-a fost scris să supraviețuiască nenorocirilor.

Născut la 4 ianuarie 1923, în localitatea Gura Văii (Iași, în acte) județul Făgăraș. Liceul la „Radu Negru”, agronomia la Cluj. În paralel, Academia Comercială. N-a mai apucat ziua absolvirii. Ultima zi de facultate: 15 mai 1948. Scăpat de arestare printr-o întâmplare, dar rămas în afara legii până în 1976, bine ascuns de către soția sa, Ana, asumându-și și dumneaei, conștient, riscul. Arestat la Cluj. Lucrurile se mai înșeninaseră la venirea la putere a lui Nixon și Kissinger, The President intervenind nemijlocit pentru clemență față de cei pe care îi dezamăgiseră (mai mult, documente declassificate din Arhiva CIA atestă că grupul Gavrilă a fost trădat și vândut securității bolșevice de agenți GRU și KGB infiltrați în CIA!). Trebuia dovedit americanilor că în România e libertate. A „beneficiat” de două condamnări la moarte, în 1951 și 1957. Motivarea intransigentei sentințe: „lupta împotriva orânduirii socialiste”.

- În munți...
- Opt ani în munți: 1948-1955. Adresa precisă: Făgăraș. Prin trădare, lichidat grupul. Numai eu am rămas liber. În 1976, ținut șase luni la securitate, în București. S-au purtat omeneste, totuși, n-am ce zice.

- După?
- 10-11 ani muncitor agricol, apoi, tehnician. Riscul a fost inutil, eram conștienți de asta și atunci.

- Totuși, care a fost suportul moral al faptei, al „proiectului”... neeligibil?

- Era nevoie și de ceva, o lumină, sacrificiu, pentru a menține o speranță în poporul român. Datorie de onoare, pe care o socoteam necesară. Numai o minune te putea scăpa. Ne-am socotit generație de sacrificiu și am acceptat condițiile. Am intrat în organizația anticomunistă la Cluj. În obiectiv: lupta armată. Practic, după alegeri (cele din 6 martie 1945 - n.n.), s-a văzut că o cale democratică nu exista. Noi am ales alternativa nedemocratică, regimul ne-a impus forța.

- Simplu ostaș?
- Grupul Gavrilă. Se putea numi și Hosu, Ciușdea. N-a existat șef. O democrație. Hotărârile nu se luau de unul singur; o discuție.

- Scene de luptă, de înfruntare pe viață și pe moarte?

- Zeci! Se murea, se secera. Zeci de ciocniri. În soldați în termen nu trăgeam, nu ei erau adevărații vinovați. Cazuri de fraternizare cu soldații. Pe Moldoveanu, în 52, ne-au avertizat că suntem înconjurați. Poteca de urme pe zăpadă se bifurca în preajma bordeiului nostru, ocolindu-l...

- În rândul dumnea-voastră, s-au aciuat trădători?

- Nu. Noi nu. Eram crescuți în zonă, ne cunoșteam de mici. Toți am căzut prin vânzare de către altcineva, nu din interior, pentru alte motive. S-a creat o filieră iugoslavă; sute au trecut, ajunși în Canada. Au supraviețuit. Cel ce i-a ajutat pe atâția nu s-a ajutat și pe sine. Prăbușit în închisoare!

- Urmăritorii?
- Securitatea. Uniforme cu albastru, specific trupelor de securitate.

- „Bandiții” erați cu armata făcută?

- Da. Și eu am făcut armata, școala de ofițeri. Unii au făcut frontul de est, alții - și, și. Nu am făcut niciun pas care să nu se încadreze în onoarea militară și morala creștină.

- Cum vă vedeți, privind peste ani, șansa de supraviețuire?

- Nu mi-o pot explica, decât că Dumnezeu a ținut să existe cineva care să depună mărturie.

- Datorie pe cale de

împlinire, inclusiv în varianta scrisă.

- „Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc”. Cartea am scris-o. Titlul nu-i hotărât.

P. s. Ulterior înregistrării conversației redade, cartea avea să apară, în șase volume. Dar, prin sentință mai presus de oameni, buni sau răi, în primăvara anului 2006, dispărând autorul cărții și coautor al faptelor rememorate, Ion Gavrilă Ogoranu, retras acasă, la Galtiu, toponim și reper istoric din Alba, și redat pământului natal, pe care l-a iubit ca nimeni altul și l-a apărat fără condiții. O carte trăită rând cu rând, filă cu filă. Carte a încrederii și a spaimei de a nu mai apuca, la vârsta măsurată cu 20, un nou răsărit de soare. Carte-document, prin care autorul străpunge al doilea cerc al suferinței, reactualizând-o: scrisul. Cartea, cu titlul neschimbat, o prefața Teofil Mija, fost luptător și el, iar crezul „Moșului” Ogoranu (supranumit și „Bădia”) îl sintetiza camaradul său Nicolae Purcărea: „**Mamă țară, iartă-ne că am îndrăznit să luptăm și să murim pentru tine!**”. Cu luciditate, bravul luptător considera, cu un an înaintea retragerii discrete în Cer, la Monumentul de la Sâmbăta de Sus, că misiunea lor nu s-a încheiat: „**Deși la vârste înaintate, noi nu ne-am terminat încă datoria față de**

țară. Noi nu ieșim la pensie decât atunci când ne vor bate cuiele în cele patru scânduri. Și avem datoria ca idealurile noastre să le trecem în mâna celor tineri, ca să le ducă mai departe. Pentru că vrem ca țara noastră să rămână aproape de Dumnezeu, în așa fel încât spiritul creștin să se reverse în tot ce are țara mai bun...”.

Ca-ntr-o oglindă, reverberarea același gând, din tinerețea zburciunată, când îmbrăcaseră cămașa morții, chezășuind libertatea cu propriile vieți: „**Pe potecile munților acest grup de tineri n-a purtat numai arme. Alături de onoarea, mândria și conștiința libertății neamului nostru, alături de durerea ceasului de față, în inima și crezul nostru am purtat ca o povară scumpă visuri, doruri și gânduri izvorâte și călite în dragostea pentru neamul nostru, pentru vremurile ce vor să vie**” (Testamentul Grupului Carpatin Făgărașean întocmit pe muntele Buzdugan, în Săpămâna Mare a anului 1954).

Respectarea adevărului e prima condiție, supraviețuitoarii „aventurii”, membrii grupului de rezistență armată fiind exemple rare. Important e că - și prin curajul și spiritul lor de sacrificiu - munții ne stau tot acolo, unde i-a situat Creatorul. Și tot verticali.

Programul lunii ianuarie 2017, la Național

O VIAȚĂ SIGURĂ prima reprezentație din 2016

Luna ianuarie a anului 2017 începe la **Compania Liviu Rebreanu** cu reprezentația celei mai noi premiere, **O VIAȚĂ SIGURĂ** de Elena Vlădăreanu, în regia lui Robert Bălan. Astfel, pe **3 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică**, spectatorii pot vedea un spectacol care are la bază un text despre lumea big-brother în care trăim. Piesa conține referiri la multe din problemele legate de obsesia siguranței și protecției în raport cu viața privată/viața domestică. Din distribuția spectacolului fac parte actorii Claudiu Banciu, Emilia Banciu, Loredana Dascălu și Alexandru Andrei Chiran. Scenografia este semnată de Măriuca Ignat. Spectacolul va mai avea parte de încă o reprezentație **joi 26 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică.**

SOȚ DE VÂNZARE, la Sala Mare!!!

Cel de al doilea spectacol al anului 2017 este **SOȚ DE VÂNZARE** de Mihail Zadornov, în regia lui Csaba Varga. **SOȚ DE VÂNZARE** este o comedie a zilelor noastre care spune povestea unui cuplu în pragul aniversării a douăzeci de ani de căsnicie. Totul mergea bine, când un personaj misterios sună la ușa acestora și le face o propunere greu de refuzat. Caracterul special al reprezentației (programată **sâmbătă 7 ianuarie 2017, de la ora 19.00**) este dat de locul în care aceasta se va desfășura, și anume, **Sala Mare**. De obicei, cei trei actori (Dan Rădulescu, Bianca Fărcaș și Emilia Banciu) joacă acest spectacol la Sala Mică, cererea de bilete fiind întotdeauna foarte mare.

CAMPIONATUL DE IMPROVIZAȚIE reprezentația nr. 100

Prima săptămână a anului 2017 continuă cu un spectacol aniversar, mai exact, **duminică 8 ianuarie, de la ora 19.00, la Sala Mare**, va avea loc **reprezentația cu numărul 100 a spectacolului CAMPIONATUL DE IMPROVIZAȚIE**. Premiera spectacolului a avut loc în 15 aprilie 2009, iar pe parcursul celor mai bine de șase ani de când acesta face parte din repertoriul Companiei Liviu Rebreanu, în spectacol au jucat și s-au jucat: Liviu Topuzu, Ionela Nedelea, Dan Rădulescu, Elena Pirea, Costin Gavază, Rareș Budileanu, Ion Vântu, Mihai Crăciun, Mela Mihai, Csaba Ciugulitu, Georgiana Ghergu și Cristian Iorga, accompiați de fiecare dată de Zeno Apostolache și Nyágai István. Mai trebuie

spus că la cele 100 de ediții, la Campionatul de improvizație au participat aproximativ 11.000 de spectatori!

M DE LA IEPURE sau teatru hip-hop la Sala Parking

Martți 10 ianuarie 2017, de la ora 19.00, la Sala Parking, este programat spectacolul **M DE LA IEPURE** de Andreea Radu, în regia lui Ovidiu Caița. **M DE LA IEPURE** este o poveste (aproape) reală a doi prieteni crescuți și educați de cartier. Povestea se naște din amintirile celor doi și din revolta efectivă împotriva vieții de jos în care s-au născut, fără a avea posibilitatea de alege. Pe ritmuri de hip-hop și cu vise mărețe M și Iepure pornesc pe drumul Germaniei ca cei mai buni prieteni, iar ceea ce se întâmplă acolo le va schimba radical viețile. **M DE LA IEPURE** este o mostră de teatru hip-hop în care iubitorii acestui gen de muzică se pot regăsi iar cei care nu ascultă acest gen de muzică îl pot descoperi prin intermediul acestui spectacol susținut de actorii Csaba Ciugulitu și Luchian Pantea.

O SCRISOARE PIERDUTĂ. PEA MULTĂ VORBĂRIE la Sala Mare

Scrisoarea pierdută revine în haine contemporane, într-o lec-tură scenică neașteptată, susținută și de fragmente de text original, sub titlul **Prea multă vorbărie**. Pro-punerea este de a rediscuta acest text important al culturii noastre, insufându-i spiritul de azi. Cât mai rezistă azi **Scrisoarea**? Cum poate fi ea jucată azi? Ce știm despre Caragiale? Cine a fost el de fapt? Ce ar spune dacă ar coborî azi printre noi? Cum ar privi el lumea contemporană? Spectacolul demistifică personalitatea marelui dramaturg, aducându-l alături de noi, aproape de noi. Este singurul fel de a ne păstra vii și autentici, spun artiștii, în regia lui Gavril Cadariu și conceptul Alinei Nelega. Reprezentația etse programată **joi 12 ianuarie 2017, de la ora 19.00, la Sala Mare!!!**

:P - PATRU PIESUȚE POLITICE DESPRE DUȘMANI

Vineri 13 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică, este programat unul dintre spectacolele ce au avut premiera în această stagiune, **:P - PATRU PIESUȚE POLITICE DESPRE DUȘMANI**, o piesă nouă scrisă special pentru actorii **Companiei Liviu Rebreanu** de către Székely Csaba, autor

de expresie maghiară, poate cel mai vizibil tânăr dramaturg al ultimilor cinci ani în teatrul românesc. Patru fabule despre putere, conviețuire, frică, adevăr și minciună, în regia lui Sebestyén Aba.

MARELE SPECTACOL ÎNCĂ N-A ÎNCEPUT - prima premieră din 2017

Prima premieră a anului 2017 este programată la **Sala Mică, luni 16 și marți 17 ianuarie, de la ora 19.30**, este vorba despre **MARELE SPECTACOL ÎNCĂ N-A ÎNCEPUT**, un *one woman show* ce o are ca protagonistă pe actrița **Rodica Baghiu**. Universul contemporan propus de Cornel Udrea în acest text abordează o problematică ce poate să vizeze orice individ și care te face să reflectezi la viață. La puțină viață care ți-a mai rămas, indiferent ce vârstă ai. „Marele spectacol încă n-a început are la bază un text profund care ne predisune la mai multă decență în lumea asta care caută încă în dicționar acest termen simplu, aparent banal”, spune regizorul spectacolului Sorin Misirianțu.

POVESTE IRLANDEZĂ revine la Sala Mare

Unul dintre cele mai iubite spectacole ale stagiunilor trecute, **POVESTE IRLANDEZĂ**, revine în programul Teatrului Național Târgu-Mureș **miercuri 18 ianuarie 2017, de la ora 19.00, la Sala Mare**. Spiriduși, zâne și oameni care se întâlnesc într-o feerie scenică destinată tuturor vârstelor, acesta este Poveste irlandeză. Pentru a fi fericiți, oamenii trebuie să găsească o cale de a intra în acord cu aceste lumi și cu propriile suflete. Respectul, înțelegerea și dragostea ne ajută să conviețuim într-o lume armonioasă, pare să ne spună spectacolul Oanei Leahu, în scenografia delicată a Rodicăi Arghir și păpușile construite de artistul plastic SIR, pe un scenariu original, realizat după texte traduse de Sorin și Monica Rusu.

TREI SURORI, la Sala Mică

Vineri 20 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică, va avea loc o nouă reprezentație a spectacolului **TREI SURORI** de **A. P. Cehov**, în regia lui Harsányi Zolt. **TREI SURORI** de Anton Pavlovici Cehov este o piesă care explorează speranța și disperarea în Rusia secolului XIX, o piesă despre o lume în schimbare, o piesă despre tot și nimic. Vă așteptăm astfel, la un spectacol bazat pe unul dintre textele importante ale

dramaturgiei universale.

PORTUGHEZUL, la Sala Mică

Spectacolul **PORTUGHEZUL** de Zoltán Egressy, în regia lui Elemér Kincses revine în programul Teatrului Național Târgu-Mureș **sâmbătă 21 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică**. Într-un sat, un orășean o seduce pe fiica naivă a cârciumarului. Deși fiecare client al cârciumii are o dorință, o speranță ascunsă, orășeanul aduce cu el o nouă destinație de visare: Portugalia. Cum este Portugalia și de ce trebuie văzută, veți afla la spectacolul nostru.

LIMBA MATERNĂ. MAMELOSCHN la Sala Mică

Miercuri 25 ianuarie 2017, de la ora 19.30, la Sala Mică, este programat spectacolul **LIMBA MATERNĂ. MAMELOSCHN** bazat pe un text puternic, al unei autoare europene de limbă germană - trei femei, trei generații, trei ambiții: bunică, mamă și fiică. Autoarea este Sasha Marianna Salzmann iar regia spectacolului este semnată de Olga Macrinici. Cum era viața unei femei evreice acum 50 de ani în RDG și cum este acum, într-o Germanie unită? Unde le este locul acestor femei și care este patria lor? Ce înseamnă libertatea, la nivel de comunitate și individ - cum ne afectează ea opțiunile și viața personală? Un spectacol fin, o problematică a zilelor noastre, un nou debut regizoral pe scena Naționalului. Spectatorii le pot vedea în acest spectacol pe actrițele Monica Ristea, Roxana Marian și Carmen Ghiurco.

FEMEI ÎN PRAGUL UNEI CRIZE DE NERVI prima reprezentație din 2017

Luna ianuarie a anului 2017, se încheie la **Sala Mare, marți 31 ianuarie, ora 19.00**, unde este programată o reprezentație a spectacolului **FEMEI ÎN PRAGUL UNEI CRIZE DE NERVI** un musical după un film de **Pedro Almodovar**, în regia și coregrafia lui Răzvan Mazilu. Răzvan Mazilu propune publicului o montare modernă a poveștilor de dragoste trăite de cinci femei aflate în situații limită, într-o viziune suprarealistă, cu ușoare trimiteri la Salvador Dali și cu un impact foarte puternic, nu doar la nivelul actoriei, ci și vizual. După ce Pepa este părăsită fără nici o explicație de către iubitul ei Ivan, aceasta pornește într-o călătorie stranie, amuzantă și duioasă, în căutarea unor răspunsuri.

”din umbră, înspre lumină lunecă luntrea”...

”ca visul din vis, ca ochiul din lacrimă,/ Viața-i o poveste, o stare, o emoție, un vis!”

Valentina BECART

Înainte de a pătrunde în universul liric al poetei Irina Lucia Mihalca, voi face o mică prezentare a drumului său spre cetatea cuvântului. Mă voi opri asupra unor publicații (selectiv), lăsând cititorului bucuria de a descoperi ”întregul”.

„**Aliterția timpului** - Irina Lucia Mihalca”, volum de poezii on-line, Însemne Culturale, 2012; „**Însemnele unei tăceri**” - antologie de poezie, Ed. Rovimed Publishers, Bacău; **Autograf pentru m(â)ine**, **Antologie** „Însemne culturale”, Adjud, Armonii culturale; **Antologia de poezie “Arta sfâșiată”** - 73 poeți contemporani - coordonator Valentina Becart, Editura ARHIP ART - Sibiu. Publicații în reviste: Armonii culturale; Basarabia literară; Caiete silvane; Cronica; Constelații diamantene: Ex Ponto; Melidonium; Izvoare codrene etc.

Volumul de poeme **”Dincolo de luntrea visului”** a apărut la editura Mușatinia, Roman, în anul 2016. Iată ce ne spune doamna Adina Dumitrescu în prefața cărții: „*Scrierile Irinei Lucia Mihalca sunt curajoase nu prin părăsirea rimelor stas, ci prin miza metafizică, morală și aș putea spune, esoterică a lor. Stilul ei reflectă o dăruire intelectuală ce liază suflete, eliberându-se de dogmatismul laicului, dar și de stridențele, vulgaritățile moderniste și postmoderniste.*” Versurile din acest volum ne așază în fața ochilor un univers variat de sentimente, de simboluri, de taine ascunse în strigătul unei conștiințe care duce o luptă inegală cu destinul, mereu răvășită de neliniștile existențiale. „*Toate mor. Pe unde vei trece noaptea/*

vei auzi șoptele străzilor pustii,/ a caselor părăsite, a ferestrelor nedeschise.”(Intr-un cuvânt încăpe întreaga lume).

Poeta Irina Lucia Mihalca se întreabă, adesea, de ce toate cuvintele „*tac și plâng*”... când ar putea să devină emoție, să devină poezie. Fire sensibilă, cu o viguroasă forță contemplativă, poeta se sustrage simțurilor „uzitate”, cotidiene și se situează adesea în zona extazului, zonă unde trasfigurarea este posibilă, poezia căpătând astfel, valențe luminoase, realitatea imediată rămânând pe o treaptă inferioară. Din când în când, se mai auzea „*o tristă melodie*” care „*voia să cârpească viața/ acolo unde sunetul o sfâșiase. / La stânga sunetului era noaptea;/ la dreapta lui era ziua,/ univers presărat cu picături de apă și prezenturi.*” (**Celălalt trup - o nouă viață**).

Din păcate, odată ce ai fost „aruncat” în lume și ai fost însemnat cu un destin, nu te mai poți sustrage frământărilor, bucuriei și pericolului de a fi, de a suporta țărnișurile existențiale.

„*suntem rug, flacăra, scântei, zâmbet, lacrimă, vis, gânduri,/ cuvinte în delir, fapte, raze de soare sau lună, zefir, furtună, castel de umbre, corolă de lumină*”... (**Suntem**).

Indiferent de locul în care ne poziționăm „*arta se adaugă vieții*”, ne spune poeta - care încearcă să-și creeze, contureze un ideal cu ajutorul visului, iluziei, fanteziei creatoare. În clipele de beatiudine sufletul se lasă cuprins de cea mai pură și minunată emoție.

Fuga de real este o necesitate pentru Irina Lucia Mihalca. Numai în acest mod se poate salva de zbucium, de efemerul clipelor, de „mâna” timpului care „vine” totul fără urmă de milă.

O altă mână, din umbră, simte nevoia să-i mângâie obrazul, să-i alunge teama atunci când „*nisipul din clepsidra noastră se scurge impasibil*”.

„*- Mâna ta, Teah, mi-a cuprins disperarea,/ cărarea râdea, ochi-ți zâmbeau, ochii-ți plângeau,/ Te iubeam dincolo de viață și de moarte/ Nu se auzeau nici măcar șopte,/ doar foșnetul clipelor și sângele buzelor.*” (**Șoptele timpului, subtil parfum de iasomie**).

Conștientă că „*există un timp pentru toate*”... poeta încearcă să păstreze „copilăria” în suflet,

acest refugiu nepretuit, locul în care „*norii gri și deznădejdea*” nu vor putea ajunge. În fiecare zi, când tumultul lumii o copleșește, caută un loc mai retras și-i ascultă „*tainica șoptă,/ lumina caldă,/ candela vie/ nestinsă de niciun vârtel*”... (**Refugiu în lumina unui zâmbet**).

Întoarcerea la anii copilăriei, acest timp al poveștilor, al purității și al marilor speranțe - devine un ax vertical de care se reazemă în clipele de mare cumpănă, în imensa agitație a lumii.

Poeta nu pierde contactul cu realitatea obiectivă, chiar dacă se abandonează adesea visului... doar o reface, o reconstruiește, „*prin ochii copilului se revedea pe el, redevenea... fulg, zbor de fluturi, vis, stea, răsărit, lumină sacră, infinit.*” (**Prin ochii copilului, fulg în devenire**), dându-i o dimensiune metafizică, loc de refugiu și extaz și, mai ales, de regăsire a esenței sale.

Întreaga coloană de sprijin a volumului de poezie „**Dincolo de luntrea visului**” este reprezentată de timp, de dorința de evadare din acest spațiu, acest val uriaș care te cuprinde, te învăluie și te aruncă în adâncul uitării.

„*- Oprește clipa, călătorule!/ E timpul schimbării,/ trezește-te/ să te-ntâlnești, la colț de viață, cu tine!/ Trăiește azi, respiră adânc clipa,/ alungă-ți teama/ nu amâna mereu altă zi.*” (**Oprește clipa, călătorule!**).

Îndemnul poetei este foarte clar, aproape ferm, aceasta simțind cu acuitate ticăitul asurzitor al timpului, sufletul înfiorat grăbindu-se să trăiască și să slăvească fiecare clipă „*printre bucurii și lacrimi*”. Tot ce n-ai trăit astăzi este pierdut pentru totdeauna. Nu trebuie să te oprești din drum chiar dacă obstacolele apar la fiecare pas. Și, da... „*pășește, pășește ușor,/ în zbor prinză amintirile presărate/ de cântecul privighetorii.*” „*La ceas de seară/ lumina ta pâlpâie încă!/ Am gura plină cu litere sângerânde./ O baladă a durerilor negre sunt,/ dulcea ei asperitate/ pentru a-i simți atingerile de catifea*”. (**Cât strigătul luceafărului ce se stinge în mare**).

Momentele de blazare și disperare fac parte din structura sensibilă a poetei. Lirismul ia naștere dintr-un amestec de seninătate și chin, impresionând prin

tonalitatea profundă, intensitatea trăirilor captive între ”zidurile” unui trup care va cunoaște surparea și moartea.

„*La început, Cuvântul a fost/ și cuvântul s-a luminat în Om.*”

Odată cu această iluminare, omul a fost plasat pe o treaptă superioară a conștiinței, a judecății și a moralității. Cu ajutorul cuvintelor, gândurile neexprimate, asemenea unor ape line, furtuni, creste, prăpăstii, au căpătat formă și au putut să-și strige grandoarea și speranța. Și iată ce ne mărturisește poeta Irina Lucia Mihalca: „*cuvintele au început să zboare/ spre cer și înspre soare.*” După ce au înțeles „jocul”, în lumina aspră a amiezii, după ce au cunoscut zborul, mirajul și prăbușirea... „*treptat cuvintele s-au stins/ prin gări, în spitale,/ pe fronturi, în războaie./ dar, dar... ”au mai rămas amintiri/ și umbrele lor/ în inimi/ în cânturi,/ în povești, în balade și doine,/ mici felinare/ în zboruri defluturi,/ petale de lotus, priviri de copil,/ gânduri-poeme/ în muguri de floare, în raze de soare...*” (**La început - Cuvântul**).

Aș completa cu: „*nimic nu moare, totul se transformă*”. Plecând de la această expresie, valabilă, acceptabilă, ajung la o altă formulare extrem de interesantă și de profundă: „*Lumea în întregul ei, este o frază în curs de rostire.*” (Andrei Pleșu).

Uneori, avem impresia că totul a fost spus, că totul s-a consumat și nimic nu mai poate schimba acest lucru. E doar o concluzie a momentului. Orele se rostogolesc, asumându-și rimuri noi și alte dimensiuni ale cuvântului, noile sensuri vin să ne contrazică. Cuvântul va dispărea odată cu omul, această ”dumnezeire” incompletă - lăsată la cumpăna dintre lumină și umbră, dintre bucurie și durere, dintre lacrimă și speranță. Așa cum răurile își caută noi izvoare, tot astfel, poeta Irina Lucia Mihalca se abandonează labirintului interior al frământărilor, smulge vălul de pe lucruri, căutând alte semnificații, noi adevăruri, noi raporturi în alchimia elementelor.

„*în fașă sunt toate,/ paleta de gânduri,/ cuvintele toate, faptele toate,/ inocență, ispită, păcate,/ toate misterele vieții.*”... (**În visul copilului**).

(Continuarea în pagina 9)

”din umbră, înspre lumină...”

(Urmare din pagina 8)

Dacă totul este înscris în codul genetic al ființei, nu ne rămâne decât să căutăm adevăruri în straturile profunde ale sinelui, acolo unde divinitatea a ascuns misterul devenirii noastre și întoarcerii spre adevăratele origini. Sentimentul care face viața mai suportabilă, aproape frumoasă... este acela al iubirii, al contopirii cu sufletul pereche. Irina Lucia Mihalca iubește viața, caută dragostea... fiind convinsă că există un suflet pereche pentru fiecare. Iată ce afirmă: „Iubirea – salvarea sufletului gol.” Chiar dacă suntem „mereu vulnerabili în fața iubirii”, cine ar renunța la această „imensă flăcăre”, această „sursă de lumină”, de bogăție sufletească!! „În orice labirint lăuntric există/ adâncul drum spre exilul singurătății/ și drumul salvator spre țărnul iubirii/ - singurele ceasuri de ferice.” (**tubind acum vei înțelege Cerul și Infernul**).

Exemplele care urmează subliniază această căutare nesfârșită, dorită:

„mă cauți, te caut/ prin adâncă privire/ oglindită în apa din noi...”
O „taină a inimii” așteaptă să te întâlnească în „noaptea albastră”, în suspinul înflorit „chiar dacă nu poți prinde/ liniile din palma iubirii noastre,/ chiar dacă nu poți prinde/ urmele pașilor noștri.” (**Visul**).

Alte expresii aduc în lumină partea suavă și rafinată a trăirilor, sufletul poetei atingând note diafane, luminoase atunci când iubește, când este iubită.

„- o primăvară este gândul tău!”; „pe cărarea albastră te voi întâlni”; „luminezi acolo unde nu-i lumină” etc. Sau: „ascultă, ascultă și vino/ la marginea apelor timpului!/ El este cel care cheamă,/ el este cel care plânge- ascultă?/ Te iubesc, te iubesc! – îți sune./ Să nu întârzi! – doar atât îți mai spune.” (**Un cântec a trecut prin zidul de piatră**). În iubire nu trebuie pierdută clipa, acel „început de poveste/ scrisă prin cuvintele inimii noastre!”.

Lirismul poetic este trecut prin toate stările, de la extaz la agonie, de la flăcăre la cenușă, poeta privind mereu peste umăr, cu teamă, cu mirare...

Versurile, jocul cuvintelor se desfășoară de la polul plus până la polul minus al trăirilor.

La polul minus putem găsi expresii în care este concentrat zbuciumul poetei: „buncărele

fricii”, „ceața timpului”, „sufletul sleit de putere”, „nisipul deșertului”, „delirul literelor”, „drum înghețat și pustiu”, „dureri rostogolite”, „Întotdeauna frica desfigurând”, „plânge vioara”, „Inima rănită” etc.

La polul plus găsim alte stări, pline de entuziasm, senin, visare: „lumina blândă a soarelui”, „Salbă de stele”, „tăceri de lumină”, „petale de vis”, „poeme de stele”, „ceas al liniștii albe”, „parfumul atingerii”, „într-un alb desăvârșit”, „Mireasma începutului” etc.

Această pendulare neobosită vine să sublinieze o anumită trăsătură emoțională a Irinei Lucia Mihalca, poeta fiind într-o permanentă căutare a sinelui, a înțelegerii propriei sale existențe. Efemeritatea lucrurilor îi accentuează neliniștile și, mai ales, suferința de a fi o ființă superioară, înzestrată cu sentimente și conștiință, dar supusă degradării timpului și dispariției. „Amăgitor destinul te trimite/ spre porți închise/ iar mai târziu,/ după momentul zero,/ spre frigul ce te va cuprinde.” (**Lacrima unei fete ajunsă într-un poem**). Toate aceste stări – incorporate în acest semn al puterii care este cuvântul – conferă gravitate și profunzime poeziei, aceasta (poezia) fiind transformată într-un spațiu al „bătăliilor” privind varietatea semnificațiilor. Lirismul, expresiile poetice profunde, eliberate din rigorile tiparului, dar încărcate de lumină (uneori) sau dramatism (alteori), se revarsă necomtenit peste acest flux vital, peste acest miracol existențial.

Făcând o introspecție calmă a vieții, poeta Irina Lucia Mihalca înțelege că numai cu ajutorul cuvintelor poate să-și descătușeze eul, să-și comunice bucurile și zbuciumul. Astfel, se așază în fața hârtiei albe și scrie...

„scriu pentru că așa simt, din iubire, din lacrimă, din dor, din durere, din razele de lumină sau umbrele împrăștiate de norii cercului lăuntric.”

„scriu din dorința de a evada, eliberând lanțurile durerii sau temerii adunate în străfunduri.”

„scriu pentru că avem nevoie de noi și, doar, prin energia cuvântului, oamenii se pot întâlni, în această realitate.” (**Și dincolo de neființă**).

Cuvintele... „de întinzi mâna le vei simți”... cititorule! Nu ezita!

Ministerul Culturii • Teatrul Național Târgu-Mureș
Kulturális Minisztérium • Marosvásárhelyi Nemzeti Színház

duminică 29 ianuarie 2017, joi 29. január 29., vasárnap
de la ora 19:00 órától

Teatrul Național Târgu-Mureș – Sala Mare | Marosvásárhelyi Nemzeti Színház – Nagyterem

GRINGOTRONIC

Bilete | Jegyek:
la casierile Teatrului | a Színház jegypénztáráiban
tel. 0372 758 230, 0365 806 865
online: www.biletmaster.ro

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
MAROS MEGYEI TANÁCS

FILARMONICA DE STAT TÂRGU MUREȘ
MAROSVÁSÁRHELYI ÁLLAMI FILHARMÓNIA

FESTIVALUL MUZICII DE DIVERTISMENT
EDIȚIA I. 5 – 26 IANUARIE 2017

I. A SZÓRÁKOZTATÓ ZENE FESZTIVÁLJA
2017 JANUÁR 5 – 26

JOI, 26 IANUARIE 2017, ORA 19
ABONAMENT NR. 15
SALA MARE A PALATULUI CULTURII

CSÜTÖRTÖKÖN, 2017 JANUÁR 26-ÁN ESTE 7 ÓRAKOR
15. HANGVERSENYBÉLET
A KULTÚRPALOTA NAGYTERMEBEN

CONCERT EXTRAORDINAR DE TANGO SIMFONIC RENDKÍVÜLI SZIMFONIKUS TANGO-HANGVERSENY

ANALIA SELIS voce | ének
HORVÁTH JÓZSEF dirijor | vezényel
OMAR MASSA bandoneon
(Argentina | Argentina)
MARIANO CASTRO pian | zongora
(Argentina | Argentina)

ÎN PROGRAM / MŰSORON
TANGOURI CELEBRE ARGENTINIENE ȘI ROMĂNEȘTI ARANJATE DE MARIANO CASTRO
NÉPSZERŰ TANGÓK MARIANO CASTRO FELDOLGOZÁSÁBAN

OBARUL AGENTIEI DE BILETE
Luni vineri: ora 10-13
In zilele de concert și după aceea: ora 10-13
In zilele de concert și după aceea: ora 10-13

A JEJYVŐRŐA NYITVATARTÁSI IDEJE
Nefi-gatek: 10-13 óra
Hangversenyek kezdete: 19-19 óra
Lektor: a rendezőhangversenyek kezdete (gőntőnk): 14-18 óra

Poezii de Marian HOTCA

poem de duminică

știu că lumina de azi e bețivă
mai scurtă
decât sarea topită în apă
și-o ploaie veștedă
legănându-se
între plictis și uitare
mă contopește
într-o iluzie

și ploaia cu întrebări
îmbibate în galben
îmi adâncește groapa din mine
de parcă aș fi fost ceaiul
din care viața a uitat
să mai bea
în diminețile ei bune

acestui trup ca o frunză
lipită de cuvânt
îi voi scrie
uitarea

adânc

am deschis fermoarul cerului
și s-a făcut lumină în viață
nu suficientă
să-mi încălzească
adâncul

cer

atât de albastru e cerul
simultan cu sine însuși
o îmbrățișare nedusă la capăt
pentru stolorile
de suflete culcate
în amurg

soarele cocoțat
într-un ceas de veghe
tremură
cum inima unui porumbel
pietrificat în odihnă

poem la geam

la geam frunzele nucului
uscate
îmi ștergeau melancolia
trândavă

dintr-o ceașcă
pusă în decorul autumnal
am vrut să sorb
câteva picături ale infinitului

un înger plouat
mă sună la telefon
apoi îmi încălzesc sufletul
vorbindu-ne

vid

prin crăpăturile vidului
a început
să plouă
cu frunze moarte

jos putregaiul
nu mai avea hotar
pentru bocetul
vântului

alt poem de duminică

soarele s-a făcut
gol-goluț
pe fruntea noastră
plină de cer

și-am auzit lumina
desprinzându-se
dintr-o geană neagră

poate oglinda noastră
visează ceva frumos
printre fisuri

poem

zilele scrise rămân
amintiri pentru viitor
o conexiune între ochii orbi
ce-au blestemat lumina
răstignită în palme

foșnete

atâția îngeri foșnesc
în copacul din fața casei
de parcă această ceață
i-ar fi înrăit
să cadă în păcat
monotonie

am lipit tăcerea
cu o lacrimă caldă în fereastră
mi-am luat medicamentele
și am deschis puțin fereastra

era duminică la noi în vid
și-n sâmburele de nucă
tot încolțea monotonia

poem

apocalipsa a trecut demult
când sângele
umbra deasupra urechilor noastre
în chip de înger-ventuză
el singur trăind
ultimul suspim din dreptul
munților
a lăsat cuvântul în coaja sa
siderală
să crească în gândul de mâine

ziua de ieri alunecă în treaba ei
și nu știu cum se face
că mă trezesc iar azi
cu aerul strâns
în toate nunțele toamnei

Poezii de Daniel LĂCĂTUȘ

în lume nu se mai moare de holeră sau de cancer

Se aud zgomote de pușcă
într-o pădure lângă Donețk
și un stol de porumbei ce zboară
în încercări eșuate de a evita măcelul

în aceeași frenezie
sunet de rachete răsună în Fâșia Gaza
și un copil palestinian moare
ca simbol al păcii

strigăte-n turbare aproape de Homs
și un convoi umanitar este măcinat
de rebeli frustrați

într-un videoclip televizat
un jurnalist este ucis prin împușcare
în numele lui Allah

în lume nu se mai moare
de holeră sau de cancer
în același număr
ca cei uciși de arme

În acest îndepărtat ev mediu

aici în acest îndepărtat ev mediu
totul coboară în adâncuri
așa că trebuie să umblăm
ascunzându-ne umbra

se vorbește puțin și numai despre lucruri
ca adevărat importante
ca o formă de apărare
nimeni nu pronunță cuvântul cu pricina

Lumea

lumea de mult îmi pare
o grotă cenușie
prea dornică de câștig
prea îndrăgostită de bărbă
și-a pierdut demult credința
lăsând în urmă ruinele
o blasfemie creată de om
pentru propria sa distrugere.
când voi fi mare poate
că voi face pe-a teroristul
cu deturnare de avioane
și luare de ostatici
precum la televizor
ca în numele lui Allah săucid
și să mor în lupte sfinte

Confesiune

în ceea ce privesc cuvintele mele
ele sunt întotdeauna triste
fragile și întunecate
ca grotă din care vă scriu
majoritatea îi spuneti „lume”

timpul a rămas în loc

mulțimi de steaguri
se înalță în bernă
de cum pășesc pragul cetății
nu aș fi vrut niciodată
să văd ce mi-a fost dat
sub ochii involburati
am descoperit aici sărăcia
în forma ei incurabilă

așa a vrut Dumnezeu
îmi spun majoritatea
alții invocă legea karmei
sau ordinea astrelor

nimic nu s-a schimbat
doar vremurile
în rest timpul a rămas în loc

Poetul care zace în mine

nimeni de aici nu minte
când se spune că este probabil
să vină în curând o zi
când se va scrie despre mine
ca despre cel mai mare poet romantic
în conformitate cu aprecierile primite
am cunoscut mulți oameni
dar cel pe care îl cunosc mai bine sunt tot eu
principala mea calitate este talentul
n-am făcut nimic toată viața
înfafara faptului că am scris
despre femeile care m-au sedus
dintr-un motiv care îmi scapă
majoritatea au fost condamnate la o viață
banală
prostituție alcool sau terorism
toate fostele mele sunt sinonime
cu ce se spune despre viață

la fel se spune despre Tania
ce-i de făcut cu femeia asta
care a fost sărutată de toți bărbații?
sub rujul de pe buze păstrează
o blasfemie dulce și o pasăre și o agonie
numai ea mai dă un răgaz
poetului care zace în mine

ANUL NOU CU NOUȚĂȚI LA UAPR TÂRGU-MUREȘ!

Mana BUCUR, artist vizual profesionist, președinte UAPR Târgu-Mureș

Anul trecut prin luna septembrie s-a început renovarea galeriei de artă a Uniunii Artiștilor Plastici din România, Târgu-Mureș și am fost nevoiți a doua oară să facem salonul de iarnă în alt loc. Anul 2017 aduce cu sine înnoirea galeriei noastre, cu o "față" nouă, perfect funcțională și, vă dezvălui în premieră, cu un nume nou, pe măsura importanței și locului unde se află, parte integrantă a Palatului Culturii, simbolul urbei noastre. Un nume nou ce se încadrează perfect în stilul deja binecunoscut al complexului, secessionstil/jugendstil/art nouveau/modernismo/modern style etc., toate aceste denumiri însemnând de fapt același stil al sfârșitului de sec. XIX și începutului de sec. XX însă din țări europene diferite. Galeria noastră nu a avut un nume propriu pînă acum astfel că ne-am gândit să-i atribuim denumirea de "GALERIA ART NOUVEAU". Inaugurarea oficială va avea loc cu ocazia unei expoziții importante și anume bienala internațională de ceramică METAFORE INCANDESCENTE vernisajul căreia va fi la mijlocul lunii februarie și vă invit să luați parte.

Și în încheiere deși expoziția anuală a filialei noastre s-a închis (SALONUL DE IARNĂ) vă ofer câteva fotografii de la vernisajul ce a avut loc în luna decembrie 2016.

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI DIN ROMÂNIA FILIALA TÎRGU MUREȘ
A ROMÂNIAI KÉPZŐMŰVÉSZ SZÖVETSÉG MAROSVÁSÁRHELYI FIÓKJA

CETART - VÁRMŰVEK

NICULAE ARDELEAN,
BÁLINT KÁROLY,
BANDI KATI,
BARABÁS ÉVA,
BARTA BÉATRIX,
BIRÓ KÁLMÁN ENIKŐ,
BOCSKAY VINCE,
BOB JOZSEF,
ANDREA CĂBUZ,
ANNAMARIA CĂBUZ,
DOREL COZMA,
CSATLÓS LEVENTE,
CSUPÁN EDUÁRD ZOLTÁN,
CSÓKA SZILÁRD,
FEKETE ZSOLT jr.
RADU FLOREA,
FORRO AGNES,
MIHAI FRUNZĂ,
MARIA GLIGA,
GYARMATHY JÁNOS,
HALLER IOSIF,
JAKAB TIBOR,
JAEGER TIBOR,
KÁKONYI CSILLA, LUCIA CĂLINESCU, MONICA DOHOTARIU
KOLUMBÁN KÁNTOR ZITA, KOVÁCS GABRIELLA, KULCSÁR ERZSÉBET, OLIMPIA LEAH,
MAJOR GIZELLA, MARTON MÁRTA ÁGOTA, MOISE BERGER ERNA, IULIU MOLDOVAN,
MIRCEA MOLDOVAN, GHEORGHE MURESAN, VASILE MURESAN, NAGY DALMA,
NAGY ZSUZSANNA, NAGY SUTEU ATTILA, NOVÁK JÓZSEF, CARA MARIA OLTEANU,
DAVID OLTEANU, CRISTINA PETRIA, RODICA POP, PUSKAI SAROLTA, REICHEL ANTAL,
SAJGO ILONA, SÁNTA CSABA, SCHNELLER MÁRIA, MARIANA SERBAN, CRINA STĂNESCU,
SZABÓ ANNAMÁRIA, SZÓCS ZOLTÁN ZÓRGÓ, RODICA VESCAN, FLOAREA VULTUR.

SALONUL DE IARNĂ - 2016 - TÉLI TÁRLAT

VERNISAJ: DUMINICĂ - VAȘĂRNAP, 4 DEC. 2016, ORA 11,00
CETATEA TÎRGU MUREȘ - A MAROSVÁSÁRHELYI VÁR

LitArt

Publicație lunară de cultură.
Apare la Târgu-Mureș
sub egida onorifică a filialei
locale a Uniunii Scriitorilor
din România.

ISSN: 2067 - 5240

EDITOR:
PFA GIURGEA ADRIAN ARMAND
Editura LitArt

Parteneri editoriali:

Societatea Scriitorilor,
Editorilor și Tipografilor
Mureșeni
și
Editura Ardealul

Colegiul onorific:

Cornel MORARU
Al. CISTELECAN
Iulian BOLDEA
Eugeniu NISTOR
Zeno GHIȚULESCU

Redactor-șef:

Adrian A. GIURGEA

Redactori-colaboratori:

Mana BUCUR
Cora FODOR
Dumitru-Mircea BUDA
Călin CRĂCIUN
Mediana STAN
Mihai SUCIU
Laurențiu BLAGA
Cornelia TOȘA
Adrian RENTEĂ
Ioan GĂBUDEAN
Nelu MĂRGINEAN

Adresa de corespondență:
Târgu-Mureș
str. George Enescu nr. 2.
E-mail: redactia@litart.ro

Conținutul editorial
al revistei poate fi găsit
și pe internet
la adresa www.litart.ro

Autorii își asumă exclusiv
responsabilitatea pentru origi-
nalitatea articolelor, dar și pentru
opiniile exprimate.

Proiect editorial susținut de

Mulțumim!

LE-AU CITIT TÂRGUMUREȘENILOR LA MARATONUL DE LECTURĂ!

Valentin COVACIU

Ediția dedicată Zilei Culturii Naționale a Maratonului de lectură „Citește-le târgumureșenilor” s-a desfășurat în 15 ianuarie, timp de 12 ore, de la prânz până la miezul nopții, în Zanza Cafe&Lounge. Oameni activi în spațiul de cultural mureșean, conducători de instituții de cultură, actori, scriitori, politicieni, profesori, elevi, jurnaliști – oameni împătimiti de lectură și-au dat întâlnire pentru a citi, pe rând, poezii sau proză de Mihai Eminescu ori din cărți ale autorilor mureșeni de limbă română sau din volume ale scriitorilor maghiari, traduse în limba română.

Lecturile au fost transmise live pe pagina de facebook „Citește-le târgumureșenilor”, <https://www.facebook.com/citestele>.

Un eveniment deosebit de normal

Tot ce a fost nevoie să facă cei care au dorit să citească a fost să vină în Zanza și să se încrie pentru a citi, fie dintr-un volum adus de

acasă, fie dintr-una dintre cărțile puse la dispoziție de organizatori, cu ajutorul Bibliotecii Județene Mureș. Cărțile au fost expuse pe o masă mare, așa că cei care nu veniseră hotărâți ce anume să citească, au avut posibilitatea să răsfoiască mai multe volume și să aleagă un fragment.

De la ora 17.00 până după ora 19.00, a avut loc și o discuție despre teatru și, în special, despre Teatrul Național din Târgu Mureș. La dezbateri au participat Găspárik Attila, directorul Teatrului Național, Gavril Cadariu, directorul Teatrului Ariel, actrii Nicolae Cristache, Rodica Baghiu, Raisa Ane, Laura Mihalache, Mihai Crăciun și Cristian Iorga, omul de afaceri Dan Mașca, Mark Hermann, consilier local, jurnaliștii Adrian Giurgea și Ligia Voro, deputații Dinu Socotar, Csep Andrea și Vass Levente, și câțiva iubitori de cultură. Eu am participat doar la primele aproximativ 40 de minute ale discuției, care deși interesante pe alocuri, nu au fost prea antrenante, pentru că apoi

am participat la evenimentul organizat de Inspectoratul Școlar Județean Mureș.

Lucrul care m-a impresionat – nu am participat la niciuna dintre cele două ediții anterioare în limba română, a fost lejeritatea evenimentului. Și faptul că nicio clipă cât am fost acolo nu mi s-a părut special faptul că români și maghiari sărbătoream o zi a culturii române, citind din autori români sau maghiari – era atât de firesc și natural, că nici măcar nu m-am gândit la lucrul ăsta.

Ce nu m-a încântat? Mi s-a părut un pic aiurea că se citea într-o cameră separată de restul localului, în ultima încăpere, cu ușile închise. Practic îți luai cartea, intrai acolo, te așezai la o masă, o cameră video era îndreptată spre tine și citeai facebook-ului.

Planuri pentru edițiile următoare

Altfel sper că ideile referitoare la creșterea evenimentului pentru ediția de anul următor să prindă contur și cred că oricare dintre noi putem face câte ceva să se întâmple lucrurile despre care s-a vorbit. Ideea ar fi ca în 2018 să avem o săptămână de evenimente, care să unească cele două ediții, din 15 ianuarie, cu cea din 22 ianuarie, de Ziua Culturii Maghiare. Una dintre idei ar fi ca evenimentul să se desfășoare în fiecare seară în alt spațiu, alta ar veni, în plus, cu tematizarea evenimentelor din cele șapte zile, astfel încât fiecare să fie dedicată câte unei arte.

Până atunci, zic să ne bucurăm, de eveniment și alături de prieteni, colegi, vecini maghiari sau/și români să profităm cât se poate și de ediția care va fi organizată în 22 ianuarie.

SC OPREA AVI-COM SRL

**PUȘIUL
DE
CRĂIEȘTI**

547180 Crăiești, Str. Dealul Viilor 5
MUREȘ - ROMÂNIA